

MUTAVASSİTİN DEVRİNDE TÜRKÇE-FRANSIZCA BİR EDEBİYAT DERGİSİ *MA'RİFET* ve TÜRK EDE- BİYATINA KAZANDIRDIKLARI

Arş. Gör. Hakan SOYDAŞ*

ÖZ: Yenileşme devri edebiyatımızın ilk adımları öncelikle gazetelerde görülür. Osmanlı coğrafyasındaki ilk gazeteler yabancı dilde özellikle Fransızca olarak neşredilmişlerdir. Türkçe yayımlanan gazetelerle birlikte edebiyatımız için yeni bir dikkat gelişmeye başlar. Batı edebiyatına özgü edebî türlere dair ilk denemeler bu gazetelerde tebarüz eder. Edebî dergilerin yaygınlık kazanmasıyla birlikte çok sayıda eserin tercüme edildiği görülür. Fransız edebiyatı beslenen kaynakların başında gelir. Edebiyatta asrileşmek yabancı dil bilmeyi ve Batılı edebiyatlardan yararlanmayı gerektirir. Ma'rifet dergisi gerek muhtevî olduğu eserler ve tercüme gerekse de yayın politikası açısından devri içinde öne çıkar. Rum asıllı Théodossia'nın gayretleri ile yayımlanmaya başlanan dergi Türkçe ve Fransızca nüshalar halinde yayımlanır. Derginin sahibi bunun nedeninin genç Osmanlılara Fransızca'yı öğretmek olduğunu izah eder. Dergideki tercüme eserler asılları ile birlikte verilir. Dergide aynı zamanda sanat ve bilime dair makaleler de mevcuttur. Bu çalışmanın amacı Mutavassıtın devrinde yayımlanan Ma'rifet dergisini çıkardığımız fihrist eşliğinde incelemektir. Klasik Türk edebiyatına mahsus edebî türlerin de görüldüğü dergide Fransız yazar ve şairlerin eserlerine ve makalelerine tesadüf edilir. Dergi bu özelliği ile Mutavassıtın haiz olduğu dualiteyi ortaya koyması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Ma'rifet, Mutavassıtın, Türk Edebiyatı, Fransız Edebiyatı.

A Turkish French Literary Journal *Ma'arifet* in Literary Moderation Age and its Outcomes for Turkish Literature

ABSTRACT: We see the very first steps of our modern literature in newspapers. Primary newspapers in the Ottomangeography was in foreign languages, especially in French. With the newspapers published in Turkish we see a different perspective for our literature.

---

* Atatürk Üni. Edebiyat Fak. Fransız Dili ve Edebiyatı Böl.
hakan_soydas@hotmail.com *Gönderim Tarihi: 23.11.2017 Kabul Tarihi: 10.05.2018*

The first examples of literary genres specific to Western literature were seen in these newspapers. As the literary journal became widespread, a lot of works were translated in Turkish. French literature was the main source. Modernization in literature requires to speak foreign languages and have the knowledge of western literatures. *Ma'arifet* comes to the forefront in terms of its authentic and translated works and publishing policy in its era. The journal was published in Turkish and French copies by Théodossia who is of Greek origin. The reason why it was published in two languages was explained by the owner as to teach French to young Ottomans. Translated works were given with the original texts. In the journal, we also see the articles on art and science. The aim of this study is to examine *Ma'arifet* as a journal which was published in the Literary Moderation Age with an accompanying index prepared. The works of French writers and poets as well as the works written with the pleasure of Classical Turkish literature are also seen. It is important for the journal to reveal the duality of the Literary Moderation Age.

Keywords: Maarifet, Literary Moderation, Turkish Literature, French Literature.

Giriş

Yenileşme devri edebiyatımızda gazete ve dergiler önemli bir yere sahiptir. Henüz Türkçe yayınlar ortaya çıkmadan evvel Osmanlı coğrafyasında yabancı dilde gazeteler yayımlanmış ve bu gazetelerde edebiyat sütunlarına yer ayrılmıştır. *Bulletin de Nouvelles* (1795-1796), *Gazette Française de Constantinople* (1796-1797), *Mercure Orientale* (Mayıs-Temmuz 1797) Fransız basınının Osmanlıdaki ilk adımlarını gösterir (Groc-Çağlayan, 1985:6). Osmanlıdaki Fransız basın faaliyetleri sonraki yıllarda da artarak devam etmiştir. Fransız şarkiyatçı Ubcini ve Courteille'in 1876 yılında yayımladıkları *État Présent de L'Empire Ottoman* isimli eserlerinde o gün için Osmanlı coğrafyasında kırk yedi adet gazetenin yayınlanmakta olduğu kaydedilir. İsimleri ve içerikleri detaylandırılan bu gazetelerin on üçü Türkçe, yedi ise Fransızcadır. (Ubcini-Courteille, 1876: 172-175). Edebiyat tarihimiz açısından 1880-1895 yılları arasında gazeteciliğin yerini dergicilik alır (Kaplan, 2009: 25). Aynı dönem mutavassıtın olarak tavsif edilen edebiyatçılarımız ile edebî dergiler yaygınlık kazanmaya başlar. Çıkardıkları yayınlar arasında Fransızca Türkçe bakışimli metinlerle donatılmış çok sayıda edebî dergi görülür. Dergilerde yer verilen çeviri metinler orijinal nüshaları ile karşılıklı verilmek suretiyle yabancı dil öğrenimine ve çeviri yöntemlerine dair önermelerde bulunulur. Fransız dili ve edebiyatına verdikleri önem ve Türk edebiyatına dikkatleri açısından *Ma'arifet* dergisi 1895-1890 yılları

arasında İstanbul'da yayımlanan *La Revue Orientale* ve *Mecmua-i Lisan* adlı dergilerle birlikte daha zengin bir içerik arz eder (Aksoy, 2008: 636). Çalışmamızda ele aldığımız Ma'rifet dergisi Fransızca ve Türkçe nüshalar halinde yayınlanmıştır. Nüshalar havi oldukları çeviri örnekleri, sanata ve bilime dair makaleler ile entelektüel bir öğretim aracı haline gelmiştir.

Derginin idarecisi Osmanlı tebasından bir Rum olan Théodossia Sartinska'dır. Théodossia, II. Abdülhamid devri Harem-i Hümayûn tercümanlarından (L'Abou Naddara, 1906: 33). Kadın olan Théodossia'nın bir dergi yayınlamak üzere ruhsat istemesi Dahiliye Nezâreti için kararı güç bir mesele olmuştur. Théodossia'nın resmi talep yazısını tespit edemedikse de Şûrâ-yı Devletin 08.08.1314 tarihli yazısında ruhsat talebi için henüz bir karar verilmediğinin ihtar edildiği (BOA Şûrâ-yı Devlet 2673:33) görülür. 16.09.1314 tarihli İrâde-i Dahiliyye yazısında beklenen cevap gelir ve ruhsat verilir. Osmanlı tebasından bir kadının bir derginin imtiyaz sahibi olmasına dair sarahat olmadığından bahisle daha önce imtiyaz sahibinin ölmesi ile varisesinin bir mesul müdürü aracılığıyla ilgili gazeteyi uhdesine alması emsal gösterilir. Théodossia'nın da imtiyaz talebinin olumlu cevaplanabilmesi için şumulü olup olmadığı kestirilemediğinden bir mesul müdürünün tayini ile ancak ruhsat verileceğine hükmedilir (BOA İrâde-Dâhiliyye 1344:13). Böylelikle Théodossia Osmanlı basımında neşredebileceği bir dergi için imtiyaz sahibi olmayı talep eden ilk isim olur. Bu talebi direkt olmasa da dolaylı bir şekilde kabul görür. Mesul müdürü Aristovulos D. Christidis, baş muharriri Ali Muzaffer ve imtiyaz sahibi Théodossia olan Ma'rifet dergisi 17 Mart 1898 - 8 Eylül 1898 tarihleri arasında 16 sayı yayımlanır. Dahiliyye Nezâreti Mektubî Kaleminin (781:33) yazısından öğrendiğimiz kadarıyla Théodossia geçirdiği hastalık sebebiyle derginin yayımına ara verdiğini beyan eder. Derginin yayımına tekrar müsaade istemişse de derginin yayımı vaki olmadığından talebinin kabul görmediğini düşünüyoruz.

Dergi Türkçe ve Fransızca ayrı nüshalar olarak yayımlandığından toplamda 32 nüshadır. Ma'rifet dergisi devri için ilginç bir örnektir. Yenileşme devri edebiyatımızda Fransızca yayımlanan ya da Fransızca Türkçe bakışimli metinlerle donatılmış dergiler mevcuttur. Ma'rifet ise Fransızca ve Türkçe ayrı ayrı yayımlanan nüshalarıyla farklılık arz eder. Théodossia dergisini bir eğitim aracı olarak görür. *Bir memleketin yegâne medâr-ı temeddiin ve terakkisi ma'rif olduğu gibi ma'rifin dahi lâyük-ı vechle terakki*

ve tamimi için vesâit-i esâsiyyesi mekâtib ve matbûattır. (Nu.1, s.1) diyen Théodossia, memleket ve vatanına hizmet etmek amacıyla yayımına müsaade aldığı dergiyi fennî ve edebî bir muhteva ile donatacaktır. Bu maddelerin dışında Fransızca Türkçe çeviri örneklerinin sunulduğu ve çeviri yarışmalarının düzenlendiği dergi, Fransızca öğrenmek isteyenler için çeviri örneklerine de yer verir (Nu.1, s.2).

Başlıkaltı yazısında *Türkçe ve Fransızca olarak haftada bir defa neşr olunur. Fennî ve edebî risaledir* ihtarinın bulunmasına rağmen derginin yayımlanmasında aksamaların olduğu görülür. Derginin Türkçe kısmının 7., 8., 10. ve 13. sayılarında gecikme görülürken, Fransızca kısmında bu sayılara ilaveten 16. sayısında iki haftalık bir gecikme yaşanır. Türkçe kısmın 10. sayısında derginin idarehanesinin ve matbaasının Galatadan Bâb-ı Âliye taşınmış olması sebebiyle gecikmenin yaşandığı ifade edilirken (Nu.10, s.86), 13. sayısında üç haftalık gecikmenin sebebi olarak gazetesinin sahibesi Théodossia ve baş muharriri Ali Muzaffer Beyin izdivaçları gösterilir (Nu.13, s.119). Türkçe nüshalar ortalama 10 sayfa iken Fransızcalar 5 sayfa civarındadır. Her iki nüshadaki dipnotlar çeviriler bağlamında nüshaları birbirine bağlar. Fransızca tarafında sayfa düzeni başladığı gibi devam ederken Türkçe tarafta ise 10. sayıdan itibaren bazı sütun isimlendirmeleri ve yazı stilleri değişir.

Derginin Türkçe kısmında “Herkes İçin”, “İstilahat-ı Resmîye ve Fenniyye ve Ticariyye” “Makale-i Mahsus”, “Mevad-ı Hikemiyye”, “Mukâyese-i İlim ve Sanat”, “Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir”, “Terakkiyât-ı Beşeriyye”, “Tercüme Müsâbakası” ve “Tercüme Numûnesi” başlıklı yazı dizileri görülür. Yazar kadrosu açısından ise Ali Muzaffer, Mahmud Esad, Halid Ziya Uşaklıgil, M. Hayri, Mehmed Remzi ve Necib Asım yazılarına en sık rastlanılan isimlerdir. Yazarların yayımladıkları makale dizileri derginin ilk nüshasında ihtar edildiği üzere okuyucuyu belirli konularda bilgilendirmek ve eğitmek maksatlardır.

“İstilahat-ı Resmîye ve Fenniyye ve Ticariyye”, “Tercüme Müsâbakası” ve “Tercüme Numunesi” başlıklı yazı dizileri yabancı dil olarak Fransızca öğretimi için kaleme alınmıştır. Ali Muzaffer’in imzasıyla yayımlanan “İstilahat-ı Resmîye ve Fenniyye ve Ticariyye” (Nu.14, 15, 16) başlıklı dizinin en başında “izah” alt başlığı ile Ali Muzaffer Bey Fransızca ıstilahlar hakkında deneyimlerini aktarır. Ali Muzaffer Bey daha önceki çeviri çalışmalarında Fransızca ıstilahları Türkçeye aktarırken yaşadığı sorunlardan bahisle bu durumlarda Münif Paşa, Mithat Efendi,

Hakkı ve Said Bey gibi kalem erbabından yardım aldığını kaydeder. Uzun tecrübelerin sonucunda altı yedi bin kadar ıstılahatı bir araya getirdiğini ifade eder. Bu yekunun toplanmasında daha önce yayımlanmış eserlerden yararlandığını, kendisinin ise bu sayıya daha önce Türkçe kaynaklarda geçmeyen bir iki bin kadar ıstılahı ilave ettiğini yazar. Özellikle Fransızca öğrenenen insanların hizmetine sunmak üzere derginin müteakip her sayısında otuz kadar Fransızca ıstılahı Türkçe karşılıkları ile verecektir (Nu.14, s.126). “Tercüme Müsabâkası” ve “Tercüme Numûnesi” başlıkları, Fransızca-Türkçe, Türkçe-Fransızca çeviri yarışmaları için yapılan ilanları ve bu ilanlara mukabil yayımlanmaya hak kazanan yazıları ihtiva eder. “Fransızca tahsiline çalışanlar” için dergide yer bulan çeviriler Fransızca – Türkçe, manzum ve mensur olarak yayımlanırlar.

“Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir” başlığı altında Ali Muzaffer’in Ahmed Midhat Efendiye dair altı makalelik bir yazı dizisinden başka Mehmed Remzinin Henry Regnier’den tercüme ettiği “Chateaubriand” isimli makale mevcuttur. “Makâle-i Mahsûs” başlığı altında M. Hayri, Yenişehirli Halid Eyüb, Mehmed Remzi, Ali Muzaffer, İhsan Ferid ve Necib Asım’ın farklı konularda makaleleri bulunur. “Mevâd-ı Hikemiyye” ve “Mukâyese-i İlim ve San’at” başlıklarıyla birlikte ise Mahmud Esad, Abdulhalim Memduh, Fahri ve Apostolaki’ye ait dokuz farklı makaleye yer verilmiştir. “Terakkiyat-ı Beşeriyye” sütunu ise yalnızca Halid Ziya Uşaklıgil’e mahsus kalmıştır. Uşaklıgil bu başlık altında ard arda olmamak üzere beş makale yayımlamıştır.

Fransızca kısmının ilk sayısında “La Directrice” imzası ile Bayan Théodossia’nın bir takdim yazısı mevcuttur. Türkçe kısmı için kamuoyunun göstermiş olduğu iltifat üzerine dergide bazı düzenlemelerin yapılacağı haber verilir. Türkçe kısmının on sayfa olan hacminin on altı sayfaya çıkarılacağı, Türk edebiyatının manzum ve mensur sahasında en yetenekli kalemlerinin dergide yer bulacaklarının haberini verir (Nu.3-1, s.1).

Derginin Fransızca kısmında ise derginin Türkçe kısmında bulunan kimi sütunların karşılıkları bulunur. Tercüme Müsabâkası - Concours de Traduction, Mukayese-i İlim ve Sanat - Causerie Scientifique, Makâle-i Mahsûs – Etudes et Analyse, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir - Biographie, Tercüme Numûnesi - Modèles de Traduction, Takdir-i Âsâr - Livres et Revues başlığıyla karşılık bulur. Fransızca kısımda bulunan “Souvenir&Impression” “Vérités et Maximes”, “Propos Humoristiques”, “Carnet Mondain”, “Echos

de Pera”, “Mythologie Persan” ve “Mondanité” sütunları ise Türkçe kısımda bulunmamaktadır.

“Concours de Traduction” “Modèles de Traduction” başlıkları altında verilen tercüme örnekleri derginin Türkçe ve Fransızca kısımlarını birbirine bağlayan rabitalardır. “Rien” (S.8, s.75 - Nu.8, s.3) ve “Rappelle-toi” (S.2, s.9-10 - Nu.3-1, s.75) şiirlerinde görüldüğü üzere çeviri örnekleri Fransızca Türkçe kısımlarda dipnotlarla göndermelerde bulunularak eserlerin asıl hali ile çevirisi karşılıklı gelecek şekilde verilmiştir. Dipnotlardan öğreniyoruz ki bunun sebebi okuyucuların orijinal hali ile çevirisi arasında mukayese yapabilmeleri ve bu tercüme örneklerinin Fransızca öğreniminde kullanılabilmesidir. Fransızcadan Türkçeye yaptıkları tercüme ile hukuk öğrencisi Mehmed Fuad (Nu.6, s.7), Sadreddin Bey (Nu.6, s.9; N.87, s.6), Ahmed Midhat Efendi (Nu.7, s.4), Ali Muzaffer (Nu.9, s.7;N.10, s.4-5) ve Halil Ziya Bey (Nu.15, s.38) gibi isimler dergiye katkıda bulunmuşlardır. Théodossia ise Türkçeden Fransızcaya yaptığı tercüme (Nu.14, s.25-26) ile katkı sağlar.

“Études et Analyse” başlığı altında René Doumie'nin “Femmes d'Écrivains” (Kadın Yazarlar), D.'nin “Entre-nous Trop Tôt ou Trop Tard” (Aramızda Çok Erken Yahut Çok Geç) ve Buffon'un “La Nature” (Tabiat) başlıklı makaleleri yer almıştır. Doumie isim ve milliyet belirtmeksizin son zamanlarda edebiyat dünyasında görülen kadın edebiyatçılara dair düşüncelerini paylaşırken D.'nin makalesinde ise insanların buluşmaya giderken dakik davranmaları gerektiği üzerinde durulur. Fransız naturalist Buffon'dan iktibas edilen makalede ise tabiattaki nizam üzerine değerlendirmelere yer verilir.

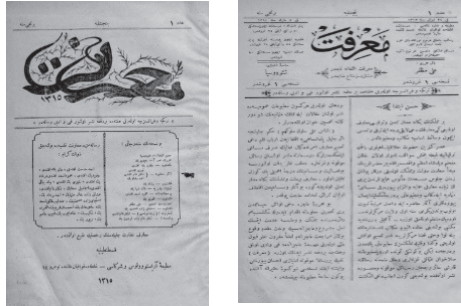
“Biographie” başlığı altında derginin Türkçe kısmında Ali Muzaffer'in kaleme aldığı Ahmed Midhat Efendi biyografisi Théodossia'nın Fransızcaya çevirisi ile okuyucuyla buluşur. “Livres et Revues” yazı dizisinde ise Garazokyro'nun *Droit Successoral en Turquie* ve Yunan romanlarından *Terprendre et Dorothee* adlı eserlerin tanıtımı yapılır. Bu yazı dizisi altında bir de P. Baudin'in “Les Periodiques” adlı makalesine tesadüf edilir. Bu makalede yazar Viyana'da çıkan *L'Écho de France* ve Paris'te çıkan *Panorama des Siècles* isimli dergileri tanıtır.

Derginin bu kısmında Fransızca şiirler, hikâye ve roman tefrikaları da ciddi bir yer tutar. Fransızca şiirlerin altında Alfred de Musset, P. Alek, Hubert, Aurelien Scholl, Alphonse Daudet, Oreste

Kyriakides, Charles d'Agostino ve Marius'un imzaları görülür. Roman tefrikası olarak Alphonso Daudet'nin *Sapho*'su görülürken, fragman olarak Goethe'nin *Werter*, Victor Hugo'nun *Notre Dame de Paris*, Olivier Gold Smith'in *Le vicair de Wakefield* ve Namık Kemal'in *Cezmi* adlı eserleri mevcuttur. Hikâye olarak ise Dieudonné'nin *Ilba En Extrême Orient, L'Orpheline!, Sarah, Jaloux, La Puissance de la Femme, Lina d'Erenville, Un Page de la Vie Réelle* ve Jeane Madaline'in *Toujours!!!* isimli hikâyelerine yer verilir.

Fransızca kısımda bu edebî yazıların yanı sıra kültür ve sanat makedeleri de görülür. Théodossia “La Langue Turque en Orient” (Doğuda Türk Dili) adlı makalesinde Osmanlı araştırmacılarının yabancı dil öğrenmede gösterdiği alakaya karşın İstanbul'da yaşayan kimselerin dahi Türkçe öğrenimine kayıtsız kalmalarını eleştirir ve Ma'rif Vekâletinin okullarda dahi Türkçeyi zorunlu hale getirmesini dilediğini ifade eder (Nu.4-2, s.1). “La Peinture en Orient” (Doğuda Resim) başlıklı makalesinde ise Doğuların resim sanatında gerçek bir ilerleme kat ettikleri kaydedilir. Bu ilerlemeye rağmen sanatkarların eserlerinin sanat severlere ulaşamadığından şikayetle ancak sergi düzenlenmesi sayesinde bu sanat eserlerinin merkahları ile buluşabileceği ifade edilir (Nu.5-3, s.1). Necip Asım “Progres Chez Osmanlis” (Osmanlılarda Terakki) isimli makalesinde kadınların entelektüel hayatımıza katkılarını şahit olmasından ötürü duyduğu mutluluğu kaleme alır (Nu.15, s.32).

Derginin Türkçe Kısmının Açıklamalı Fihristi

(Klişe ve Birinci Sayının İlk Sayfası)

Nu. 1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898

Théodossia, “Hüs-i İbtidâ”, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898s.1-2

“İhtâr-ı Mahsûs”, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898, s.2

- M. Hayri, “Muharrirlik Nedir?”, Makale-i Mahsûs, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.3¹
- Havid, “Tezkire”, Makale-i Mahsûs, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.4²
- “Ma’rifet”, Makale-i Mahsûs, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.4³
- Nuri Efendi, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.4⁴
- Nigâr Binti Osmân, “Emelim Budur”, Kısım-ı Edebî, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.4-5⁵
- Ahmed Reşad, “Hayf”, Kısım-ı Edebî, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.5⁶
- Fâik Reşâd, “İzzetlü Oğlum Beyefendi”, Kısım-ı Edebî, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.5⁷
- Fâik Reşâd, “Kıt’a”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.5
- “Ma’rifet”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.5
- Halid Ziya, “Terâkkiyat-ı Beşerîyye”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.6⁸
- Mahmud Esad, “Ali Muzaffer Beye”, Mevâd-ı Hikemiyye, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898, s.6-7⁹
- Fahri, “Tezkire”, Mevâd-ı Hikemiyye, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898, s.7-8¹⁰
- “Ma’rifet”, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898, s.8
- Ali Muzaffer, “Ahmed Midhat Efendi 1”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.1, 24 Şevvaâl 1315/17 Mart 1898, s.8-9

¹ Ser-âmedan-ı erbâb-ı kalemden Aydın mektupçusu Hayri Bey Efendi’nin makale-i nefiseleridir.

² Şûrayı devlet-i ezâyı kiramından edîb-i lebib atûfetlû Hâvid Beyefendi hazretlerinin tezkireleridir.

³ Hakk-ı âcizânemizdeki teveccühât-ı üstâdânelerinin minnetdarıyız. Âsâr-ı hikemâneleriyle tezyîn-i sahâif edeceğimize beyân-ı ümîd ederek bu vesîle ile de arz-ı ihtirâm eyleriz.

⁴ Şâir-i âteş-zebân İzmirli Tokadîzâde merhûm Nuri Efendi’nin bir gazelidir.

⁵ Şâire-i bî-hemtâ asumetlû Nigâr Hanım Efendi’nin bir manzûme-i ranâlarıdır.

⁶ Meclis-i kebîr ma’rif ezâsı sabıkasından Ahmed Reşad Beyefendi’nin bir manzûme-i hakîmâneleridir.

⁷ Esâtûze-i edebden saadetlû Reşad Beyefendi hazretlerinden irad olan tezkiredir.

⁸ Uşşâkîzâde Halid Ziyâ Beyefendi’nin nefâis-i asârından addolunur bir makale-i hakîmânesidir.

⁹ Hazîne-i celile, mâliye-i hukuk müşâviri fâzıl-ı şehîr Mahmud Esad hazretlerinin bir mütâlaanâme-i hakîmâneleridir.

¹⁰ Sâhibe-i İmtiyâzımız ve başmuharririmiz nâmalarına vârid olan tezkire sûretidir.

- Müstecâbizâde İsmet, “Tezkire Azizim Muzaffer Bey Efendiye” Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.9¹¹
- “Ma’rifet”, Nu.1, 24 Şevval 1315/17 Mart 1898, s.9
- Nigâr Binti Osmân, “Tahattur Et”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.9-10¹²
- Nigârzâde Sâlih Feridûn, “Vâlideme!”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.10
- “Bilmece”, Nu.1, 24 Şevvâl 1315/17 Mart 1898, s.10

Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898

- “Arz-ı Şükrân”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s. 11
- M. Hayri, “Asker ve Askerlik Nedir?”, Makale-i Mahsûs, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s. 12-13
- Faik Bey, “Kıt'a”, Kısım-ı Edebî, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.13¹³
- Ahmed Reşâd, “Kıt'a”, Kısım-ı Edebî, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.13
- Yenişehirîzâde Halid Eyüb, “Bir Düşünüş”, Kısım-ı Edebî, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.14
- M. Nuri, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.14¹⁴
- Ali Muzaffer, “Şarkı”, Kısım-ı Edebî, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.14
- Ali Muzaffer, “Kadının Mâhiyeti, Ehemmiyeti, Hizmeti”, Bir Mukaddimeden, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.14-15
- Halid Ziya, “Terekkiyât-ı Beşeriye”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.15-16
- Mahmud Esad, “Bir Mütâlâanâme”, Mevâd-ı Hikemîyye, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.16
- Ali Muzaffer, “Ahmed Midhat Efendi”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.16-18
- Ahmed Midhat Efendi, “La Dame Aux Camélias”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.19¹⁵

¹¹ Şâir-i hassas Müstecâbizâde İsmet Beyefendi'nin tezkiresidir.

¹² Edîb-i meşhûr Alfred de Musset'nin asarından nesren tercüme olunmuştur.

¹³ Meşâhir-i üdebâyı asırdan Manastırlı atıfettü Faik Beyefendi hazretlerindir.

¹⁴ Yemen mektûbî-yi sâbık Nuri Beyefendi'nin bir gazel-i latîfidir.

¹⁵ Atıfettü Ahmed Midhat Efendi hazretlerinin *La Dame aux Camélias*'dan tercüme ettikleri mektûblardır ki numûne olarak derc olunuyor.

İbnürrüş Ali Nihad, “Muharrir Beyefendi”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.19¹⁶

“Ma'rifet”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.19¹⁷

“Bilmece”, Nu.2, 2 Zi'lka'de 1315/25 Mart 1898, s.19

Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898

“Tercüme Müsâbakası”, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.20

F. Reşâd, “Bir Musâhabe-i Lisâniyye”, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.20-23

F. Reşad, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.23

Yenişehirîzâde Hâlid Eyüb, “Bahar: Mincelî”, Kısım-ı Edebî, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.23-24

Ahmed Reşad, “Kit'a”, Kısım-ı Edebî, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.24

M. Hayri, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.24

Ali Muzaffer, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.24

Ahmed Midhat, “Tezkire”, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.24¹⁸

Ma'rifet, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.2

Halil Edib, “Bir Necm-i Semâfürûza Hitâb”, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.25

Ali Muzaffer, “Büyüksün Rabbim Büyük!”, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315 1 Nisan 1898, s.25

Mahmud Esad, “Bir Mütâlaanâme”, Mevâd-ı Hikemîyye, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.25-26

Ali Muzaffer, “Ahmed Midhat Efendi”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.3, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.26-27

“İhtâr-ı Mahsûs”, 9 Zi'lka'de 1315/ 1 Nisan 1898, s.27-28

¹⁶ Derginin ilk sayısında sorulan bilmecenin cevabı için yazılmış olan mektup (H.S.)

¹⁷ Bilmecemizin halli muvâfıktır. Binâenaleyh (Werter'i) matbaadan aldırmanız rica olunur. Sûret-i hâlden başka bizi en ziyâde düşündüren şey şu sinnde bu kadar güzel düşünölmüş bir makale yazmış olmanızdır. Doğrusu bahârın hizmeti bu kadar tasvîr olunabilir. Beyân-ı tebrikât ederiz.

¹⁸ Üstâd-ı muhterem atüfetlü Ahmed Midhat Efendi hazretlerinden vârid olan tezkirenin sûretidir.

Mustafa Celâl, “Muharrir Bey Efendi”, Nu.3, 9 Zi’lka’de 1315/ 1 Nisan 1898, s.28¹⁹

“Ma’rifet”, Nu.3, 9 Zi’lka’de 1315/ 1 Nisan 1898, s.28²⁰

“Geçen Haftaki Bilmecemizi Sâir Doğru Halledenler” Nu.3, 9 Zi’lka’de 1315/ 1 Nisan 1898, s.28

Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898

“Tercüme Müsâbakası”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.29

Yenişehirizâde Halid Eyüb, “İslâmiyyet”, Makâle-i Mahsûs, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.29-31

Üsküdarlı Sâfi “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.32²¹

Ahmed Reşad, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.32

M. Enver, “Tazmîn”, Kısım-ı Edebî, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.32²²

Müstecâbizâde İsmet, “Kıta”, Kısım-ı Edebî, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.32

İzmirli Tokadîzâde M. Şekib, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.32

Ahmed Rıza, Şarkı, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.33

“Ma’rifet”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.33

Halid Ziya, “Terakkiyât-ı Beşeriyye”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.33-34

M. Nuri, “Azizim Muzaffer Bey”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.34-35²³

“Ma’rifet”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.35²⁴

Ali Muzaffer, “Ahmed Midhat Efendi”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.35

Mahmud Esad, “Bir Mütâlaatnâme”, Mevâd-ı Hikemîyye, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315/8 Nisan 1898, s.36-37

¹⁹ Derginin önceki sayısında sorulan bilmecenin cevabı için yazılmış olan mektup (H.S.)

²⁰ Bilmecemizin halli doğrudur. Altı aylık abone senedini matbaadan aldırınız.

²¹ Şâir-i muciz-beyân Üsküdarlı Sâfi Beyin bir manzûme-i edîbâneleridir.

²² Edîb-i fazîletperver Ahmed Reşâd Beyefendi’nin (Hayf) ser-levhalı manzûme-i dil-pezihrinin tazmînidir.

²³ Yemen mektûbî sâbık Nuri Beyefendi’den vârid olan tezkiredir.

²⁴ Tevccühât-ı edîbânelerine teşekkür eder ve âsâr-ı alfilerine intizâr eyleriz.

Ali Muzaffer, “Tercüme Nümûnesi”, Nu.4, 16 Zi’lka’de 1315, s.37

Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898

“Tercüme Müsâbakası”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.38

Ali Muzaffer, “Bir Musâhabe”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.38-39

Üsküdarlı Sâfi Bey, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.39-40²⁵

Ahmed Reşad, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40

“Kit’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40

Müstecâbizâde İsmet, “Bir Mütâlaa”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40

Asaf, “Bahârda Bir Nevha”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40

Mehmed Ali, “Kıta”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40

Aziz Beyefendi, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.40-41²⁶

Yenişehirizâde Eyüb, “Zekâyı Beşer; İlim ve Fen, Kremayerler”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.41-43

Ali Muzaffer, “Kadının Mâhiyyeti, Ehemmiyyeti, Hizmeti”, Bir Mukaddimeden, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.43

Mehmed Fuad, “Tercüme”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.44²⁷

“Ma’rifet”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.44²⁸

Selâhaddin, “Varaka”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.44-45

“Ma’rifet”, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.45²⁹

Ali Muzaffer, “Ahmed Midaht Efendi”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.45-46

“İslâmiyyet ve Fünûn”, Takdîr-i Âsâr, Nu.5, 23 Zi’lka’de 1315/15 Nisan 1898, s.46

²⁵ Şâir-i muhterem Üsküdarlı Sâfi Beyefendinin bir gazel-i ranâlarıdır.

²⁶ Mülkiye nâzırı merhum Pertev Paşa hafîdi Azîz Beyefendi’nin bir gazel-i ranâlarıdır.

²⁷ Üç numaralı nüshamıza (Hector Malot)dan musâbaka olarak derc eylediğimiz fıkranın tercüme-i muntehâbesidir.

²⁸ Tercümeniz lede’l-tedkîk mazhar-ı intihâb olduğundan altı aylık abone senedini matbaadan aldırmanızı rica ederiz.

²⁹ Tezkirenizi risâlemize derc ettiğimiz gibi muharrer makaleyi takdim ettik. Cevâb alınırsa bi’t-tabi derc ederiz.

Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898

- “Tercüme Müsâbakası”, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.47
- F. Reşad, “Tabiat”, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.47-48³⁰
- Menemenlizâde Tâhir, “On Dördüncü Asır”, Kısım-ı Edebî, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.48-49³¹
- Mustafa Reşid, “Gönlüm Ne İstiyor?”, Kısım-ı Edebî, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.49
- Ahmed Reşad, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.50
- Müstecâbizâde İsmet, “Kıt'a”, Kısım-ı Edebî, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.50
- M. Şekib, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.50
- Halid Ziyâ, “Terakkîyât-ı Beşeriyye”, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.50-51
- Ali Muzaffer, “Ahmed Midhat Efendi”, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.51-53
- “Varaka”, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.54
- Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsı”, Herkes İçin, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.54-55
- “Wakefield'in Papazı”, Tercüme Nümûnesi, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.55³²
- Sadreddin, “Notre Dame de Paris”, Tercüme Nümûnesi, Nu.6, 30 Zi'lka'de 1315/22Nisan 1898, s.55- 56³³

Nu.7, 10 Zi'l-hicce 1315/2 Mayıs 1898

- “Arz-ı Tebrîk”, Nu.7, 10 Zi'l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.57
- “Bir İfâde ve Tercüme Müsâbakası”, Nu.7, 10 Zi'l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.58
- Mahmud Esad, “Terakkîyât-ı Hâzıraya Bir Nazar”, Mevâd-ı Hikemiyye, Nu.7, 10 Zi'l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.58-60

---

³⁰ Buffo'nun Âsârından

³¹ Bir tevzî-i mükâfât rûsûmunda mektep şâkirdanı tarafından okunmak üzere edîb- muhterem Menemenlizâde Tâhir Beyefendi tarafından tertîb olunan latîf bir manzûme-i hikemîyyedir.

³² Avrupanın en meşhûr felsefe eserlerinden olup vaktiyle lîsânımıza dahî tercüme edilmiş olan (Wakefield'in Papazı) ünvânlı kitabın bir iki parçası muktedir bir zâta tercüme ettirilerek bervech-i âtî numûne olarak derc edilmiştir.

³³ Dördüncü nüshamızda mûnderic (Notre Dame de Paris) den müstahrec fıkranın tercüme-i muntehâbesi.

- Üsküdarlı Sâfi Bey, “Kıt’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315, s.61³⁴
- Faik Reşâd, “Şarkı”, Kısım-ı Edebî, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.61³⁵
- Şehrî, “Manzûme”, Kısım-ı Edebî, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.61
- Mustafa Reşid, “Kıt’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.61
- Ahmed Reşâd, “Kıt’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.61
- “İhtâr-ı Mahsûs ve Arz-ı Mazeret”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.61
- Velid Behayî, “Şerh Nümûnesi”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.62-63
- Halid Ziya, “Terakkîyât-ı Beşerîyye”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.63-64
- Abbâs Hâver, “Ferdâ-yı Şebâbda Bir Tevakkuf”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.64-65
- “Hakkı”, “Gece”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.65³⁶
- “Ma’rifet”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.65³⁷
- “Varaka”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.65-66³⁸
- Ali Muzaffer, “Tercüme Nümûnesi”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.66³⁹
- “Modele de Traduction”, Fragment du “Voyage du Jeune Anacharais en Grèce. J. Barthelemy, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.66⁴⁰

³⁴ Şâir-i muhterem Üsküdarlı Sâfi Beyefendindir.

³⁵ Ahmed Rasim ve Celâl Beylerle müştereken ve irticâlen söylenmiştir.

³⁶ Geçen nüshamızda (tercüme müsâbakası) evvela derc ettiğimiz (Gece) unvânlı fikranın tercüme-i müntehâbesi de ber-vech-i atf derc olunuyor. Bunun matbaamıza geç vakit tebliğ olunan diğer latîf tercümeleri de gelecek nüshamızda derc olunacaktır.

³⁷ Tercümeniz lede’l-tedkîk mazhâr-ı intihâb olduğundan altı aylık abonemizi matbaadan aldırabilirsiniz.

³⁸ Beşinci nüshamızda tercüme müsâbakası olarak derc edip tercüme-i mün-tehâbesini altıncı nüshamıza koyduğumuz (Notre dame de Paris)den müstahrec fikranın diğer bir tercüme-i latifesi matbaamıza tebliğ olunmayla derc ediyoruz.

³⁹ Garb muharrirîn-i meşhûresinden (Jean Jacque Barthelemy) nin *Genç Anacharais’in Yunanistan’a Seyâhati* ünvanlı eserinden müstahrec fikranın tercümesidir ki aslı dahi Fransızca kısmımızda munderic olup ber-vech-i âtf tercüme nümûnesi olarak konuluyor.

⁴⁰ Türkçe nüshada bu satırların, Ma’rifet’in Türkçe kısmının başmuharriri Ali Muzaffer Bey tarafından yapılmış en sadık tercümesini vereceğiz.

“Félicitations”, Nu.7, 10 Zi’l-hicce 1315/2 Mayıs 1898, s.66⁴¹

Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898

“İhtâr-ı Mahsûs”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.67

“Tercüme Müsâbakası”, Nu.8, 10 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.67-68

Mahmûd Esad, “Terakkiyât-ı Hâzıraya Bir Nazar”, Mevâd-ı Hikemiyye, Nu.8, 10 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.68-69

Üsküdarlı Sâfi Bey, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.69⁴²

Faik Reşad, “Kit’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.69⁴³

Faik Reşad, “Nazım”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.69

İzmirli Tokadızâde M. Şekib, “Cenâb-ı Nâciyye”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.69-70

Enver, “Kıta”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.70

Ahmed Kemal, “Beyt”, Kısım-ı Edebî, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.70

“Ma’rifet”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.70⁴⁴

Veled Bahâi, “Şerh Nümûnesi”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.70-71

İhsân Ferîd, “Tahavvül-i Mevâsim”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.72

“Varaka”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.72⁴⁵

Kâdızâde Asım, “Gece”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.72-73

Tahsin, “Gece”, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.73

Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsı”, Herkes İçin, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.73-75

⁴¹ Son sayımızdaki tercüme müsâbakasında Camille Flammarion’un “Gece” sini tercümede o denli başarılı oldu ki Hakkı Efendiyi tüm kalbimizle tebrik ederiz.

⁴² Şâir-i muhterem Üsküdarlı Sâfi Bey Efendininidir.

⁴³ Meâlî Fârisiden alınmıştır.

⁴⁴ Ber-vechle lâyıık olmadığı hâlde (Ma’rifet)i nazar-ı dikkate alarak bir mektûb-ı mahsûs ve şu beyit ile ilân ettiğimiz hissiyât-ı teşvîk-cûyândan dolayı beyân-ı teşekkür eder ve va’d buyurulan asârnızı intizâr eyleriz.

⁴⁵ Ma’rifetin altı numaralı nüshasında münderic (Wakefield’in Papazı) ünvanlı kitapdan müstahrec fıkralar bir zât-ı âlî-i kadr tarafından bir suret-i lâtfede bil-tercüme matbaamızla tebliğ olunmağla ber-vech-i âtî derc ediyoruz.

Sadreddin, “Hiç”, Tercüme Nümûnesi, Nu.8, 21 Zi’l-hicce 1315/13 Mayıs 1898, s.75⁴⁶

Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898

- “İhtâr- ı Mahsûs”, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.76-77
 “Tercüme Müsâbakası”, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.77
 Hayri, “Hayırlı Peder”, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.77-78
 Mehmed Şekib, “Kaside”, Kısım-ı Edebî, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315, s.78-79
 Faik Reşad, “Kit’a”, Kısım-ı Edebî, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.79⁴⁷
 Faik Reşad, “Nazım”, Kısım-ı Edebî, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.79
 Doktor Muzaffer, “Gazel”, Kısım-ı Edebî, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.80
 Hayri, “Şarkı”, Kısım-ı Edebî, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.79-80
 Veled Bahâî, “Şerh Nümûnesi”, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.80-81
 Mustafa Celal, “İbn’ül Reşid Ali Nihad Bey Kardeşime” – Ma’rifet-, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.81-83
 Doktor Muzaffer, “Fenn-i Tabâbete Dair Mülâhazât-ı Târihiyye”, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.83-84⁴⁸
 Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsı”, Herkes İçin, Nu.9, 28 Zi’l-hicce 1315/20 Mayıs 1898, s.85

Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898

- Ali Muzaffer, “İfâde-i Mahsûs ve Arz-ı İtizâr”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.86
 “Tercüme Müsâbakası”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.86
 Ali Muzaffer, Durûb-ı Emsâl, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.86-87
 Mustafa Celal, “Zavallı”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.87-88

⁴⁶ Bu nüshamızda tercüme nümûnesi olarak âsâr-ı garbiyyeden müstahrec (Rien) (Hiç) ünvânlı gâyet manidâr bir fıkranın tercümesini derc ediyoruz.

⁴⁷ Meâli Arabîden alınmıştır.

⁴⁸ “Ma’rifet”imizin muharrir-i tabisi Doktor Muzaffer Beyefendi’nin mevzû’ nispetinde parlak bir makalesidir.

- Faik Reşad, “Kıt’a”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.88
- İzmirli Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Rubâi”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.88
- İzmirli Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Kıta’lar”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.88
- Muhyiddin, “Mukaddime”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.88-89
- Yusuf, “Kıta”, Edebiyat, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.89
- Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsi”, Herkes İçin, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.89-90
- Doktor Muzaffer, “Fen-i Tabâbete Dâir Mülâhazât-ı Târihiyye”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.90-92
- Mustafa Asım, “Şuun-ı Fenniyye ve Medeniyye”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.92-93
- Ali Muzaffer, “Mebâdî-i Fenn-i Menâfi’ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.93-94⁴⁹
- Ali Muzaffer, “Tercüme Nümûnesi”, Nu.10, 12 Muharrem 1316/2 Haziran 1898, s.93-94⁵⁰

Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898

- “Durûb-ı Emsâl”, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.95⁵¹
- Rifat, “Gazel”, Edebiyat, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.95⁵²
- Yusuf, “Gazel”, Edebiyat, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.95-96⁵³
- Yusuf, “Nefha-i Gülşen”, Edebiyat, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.96
- Mustafa Hamdî, “Neva-i Gam”, Edebiyat, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.96
- Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsi”, Herkes İçin, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.96-99
- Mehmed Remzî, “Mukaddime,” Fıkra-yı Mahsûs, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.99

⁴⁹ Meşâhir-i tabîyyûndan (Louis Figuier) in eser-i meşhûresinin tercümesidir.

⁵⁰ Bu nüshamıza terüme numûnesi olarak (Werter) nâm eser-i meşhûrdan müstahrec olan fıkra-yı âtiyye derc olunmuştur.

⁵¹ Fransızca mukâbeleleri dahi bu nüshamızıdadır.

⁵² Şirket-i Hayriye Tahirât kaleminden Rifat.

⁵³ Umûr-ı mülkiyye nâzırı esbak merhûm Pertev Paşa hafidi Aziz Bey Efendi'nin bir gazel-i âliyyeleridir.

- Mehmed Remzî, “Bekçi Kız”, Fıkra-yı Mahsûsa, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.99-101
- Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfi’ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.101-103
- Apostolaki Fotyadi, “Lukianos’un Terâcim-i Hâli”, Mukayese-i İlim ve Sanat, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.103-104⁵⁴
- Sadreddin, “İstihkâk ile Kurnazlık”, Tercüme Numûnesi, Nu.11, 19 Muharrem 1316/9 Haziran 1898, s.104⁵⁵

Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898

- “İhtâr-ı Mahsûs”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.105
- Ahmed Midhat, “Bir Mesele-i Tercüme”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.106
- “Ma’rifet”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.106
- Ali Muzaffer, “Tahsîl-i Fenn”, Makale-i Mahsûs, Nu.12, 26 Muharrem 1316//16 Haziran 1898, s.106-108
- İhsân Ferîd, “Bir Fıkra”, Makale-i Mahsûs, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.108-109
- Asaf, “Tahmîd”, Edebiyat, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.109
- İzmirli Tokadizâde Mustafa Şekib, “Edebiyat”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.109-110⁵⁶
- Ali Muzaffer, “Bir Kitâbe-i Seng-i Mezar”, Edebiyat, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.110
- Rıfkî, “İtirâf-ı Muhabbet!”, Edebiyat, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.110
- Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsi” Herkes İçin, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.111-112
- Mehmed Remzî, “Bekçi Kız”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.112-113
- Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfi’ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.113-114

⁵⁴ (Ma’rifet)imize lutfen muavenet kaleminde bulunacak ve bâhusus Yunan-ı kadim felsefe-i edebiyatına dâir bazı eserler ihdâ edecek olan Rum Patrikhanesine merbût Heybeli ada ruhban mektebi elsine-i şarkiyeye muallimi izzetlü Apostolaki Fotyadi Efendi tarafından irsâl olunan şu makaleyi bu nüshamızdan itibâren derce başlıyoruz.

⁵⁵ Bu nüshamızda tercüme numûnesi olarak âfideki fıkranın derci tensib edilmiştir.

⁵⁶ Vilâdet-i hümâyûn hazret-i pâdişâhî eyyâm-ı muhteremesinin birinde söylenilmiş kasidedir.

Apostolaki Fotyadi, “Lukianos’un Terâcim-i Hâli”, Mukayese-i İlim ve Sanat, Nu.12, 26 Muharrem 1316/16 Haziran 1898, s.114

Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898

“Arz-ı Ma’zaret ve Sûret-i İzdivâcımız”, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.115-117

Şekib Beyefendiye, “Rubâî”, Edebiyat, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.117⁵⁷

El Fakir, “Kıta’lar”, Edebiyat, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.117-118⁵⁸

İzmirlî Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Kıtalar”, Edebiyat, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.117

İzmirlî Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Rubâî”, Edebiyat, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.118

İzmirlî Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Kıta”, Edebiyat, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s.118

Ali Muzaffer “İlm-i Heyet Mebhâsı”, Herkes İçin, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s. 118-120

Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfi’ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s. 120-122

Mehmed Remzî, Neşr Olunmayan Vesâife Nazaran Guy De Maupassant, Nu.13, 9 Rebîü’l-evvel 1316/28 Temmuz 1898, s. 122-124⁵⁹

Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898

“Teşekkür”, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.125

“İhtâr-ı Mahsûs”, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.125

Ali Muzaffer, “İstîlâhât-ı Resmîyye ve Fenniyye ve Ticâriyye”, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.126⁶⁰

“Fransızca Türkçe Kelime Karşılıkları”, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.127

Üsküdarlı Sâfi, “Gazel”, Edebiyat, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.127⁶¹

Yusuf, “Gazel”, Edebiyat, Nu.14, 16 Rebîü’l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.127

⁵⁷ Urefâ-yı mevleviyye’den bir zâtın iltifâtına neşîde-i şükrân

⁵⁸ Çâker-i Âl-i Muhammed İbn Mevlânâ Velehu

⁵⁹ Adolphe Brisson.

⁶⁰ Fransızca

⁶¹ Şâir-i muhterem Üsküdarlı Sâfi Beyefendinindir

- Sirozlu Hasan Tahsin, “Yazık Değil Mi Bana”, Edebiyat, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.127-128
- Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsi”, Herkes İçin, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.128-129
- Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfi'ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.129-130
- Ali Muzaffer, “Ey Aziz Kârii”, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.131-132
- Apostolaki Fotyadi, “Feridûn”, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.132-133⁶²
- Mehmed Remzî, “Neşr Olunmayan Vesâike Nazaran Guy De Mau-passant”, Nu.14, 16 Rebîü'l-evvel 1316/4 Ağustos 1898, s.133-134⁶³

Nu.15 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898

- “Beyitler”, Padişahım Çok Yaşa, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.135-137
- Ali Muzaffer- Théodossia, “Cülûs-ı Humâyûn Mes'adet-i Makrûn Cenâb-ı Padişahî”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.137- 141
- Mustafa Reşid, “Kaside”, Edebiyat, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.141
- Mustafa Şekib, “Gazel”, Edebiyat, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.141
- Ferâizcizâde Osman Faiz, “Gazel”, Nu.15, Edebiyat, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.141
- Necib Asım, “Türkçemiz”, Makale-i Mahsûs, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.141-144
- Necib Asım, “Fukârat-ı Hikemîyye”, Makale-i Mahsûs, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.144-145
- Uşşıkizâde Halid Ziya, “Tercüme Nümûnesi”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.145-146⁶⁴
- Ali Muzaffer, “İstîlâhât-ı Resmîyye ve Fenniyye ve Ticâriyye”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.146⁶⁵

⁶² Bu nüshamızdaki (ihtâr-ı mahsûs)da ifâde eylediğimiz (Şehname)den müstahrec Fârisi manzûmedir ki tercümesi Fransızca kısmımızdadır.

⁶³ Adolphe Brisson.

⁶⁴ “(Hector Malot)” nun (Micheline) nâmındaki romanından müstahrec olup tercüme müsâbakası olarak risalemize derc edilmiş olan fikranın tercüme-i latîfesi bu nüshamıza nümûne olarak derc olunuyor.

⁶⁵ Fransızca Türkçe Kelime Anlamları

- Rodoslu Ahmed Kemal, “Düşünmeyi Severim”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.146-147
- Ali Nusret, “Yârimin Gözleri”, Tercüme Müsâbakası, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.147-148⁶⁶
- Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfi'ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.148
- Mehmed Remzi, “Chateaubriand”, Nu.15, 13 Rebîü'l-âhır 1316/31Ağustos 1898, s.149-150⁶⁷

Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898

- “İhtâr-ı Mahsûs”, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.151
- “Edebiyat”, Kıt'alar, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.151⁶⁸
- İzmirlî Tokadîzâde Mustafa Şekib, “Manzûme”, Edebiyat, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.151-152
- “Ondan Ona Eylerim Şikâyet (Mekki Beye)”, Edebiyat, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.152
- Andelib, “Hasbihâl”, Edebiyat, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.152
- Abdulhalim Memdûh, “Kara Kurbağa”, Mevâd-ı Hikemîyye, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.152-154⁶⁹
- Ali Muzaffer, “İstılâhât-ı Resmîyye ve Fenniyye ve Ticâriyye”, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.155⁷¹
- Mustafa Asım, “Vapurlarda Posta Güvercinleri”, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.155-157
- Apostolaki Fotyadı, “Ferîdûn”, Nu.16, 21 Rebîü'l-âhır 1316/8 Eylül 1898, s.157-158⁷²

⁶⁶ Fransızca kısm-ı mahsûsumuzda mûnderic olup vuku bulan teklif üzerine mütercem-i muktedir Ali Nusret beyefendi biraderimiz tarafından biltercüme gönderilen âtîdeki tercüme misüllü teracime müsâbaka için minnetarız.

⁶⁷ “Henry Regnier.

⁶⁸ Cûlûs-ı hümayun-ı hazret-i pâdişâhi münâsebetleri celilesiyle tanzîm edilen manzûmelerdir.

⁶⁹ İzmirde neşr olunan (Muktebes) gazetesinin otuz numaralı nüshasında okuduğumuz gâyet latîf bir tercüme risâlemize nakil etmeği münâsib gördük.

⁷⁰ İşbu makâle “Annales Politiques et Littéraires” 9 Mayıs 1898 târihli nüshasından mütercemdir. A.M.

⁷¹ Fransızca Türkçe Kelime anlamları

⁷² Şehnameden müstahrec Fârisi manzûmesidir ki Fransızcası kısm-ı mahsûsumuzdadır.

Ali Muzaffer, “Mebadî-i Fenn-i Menâfî’ül Azâ Yahûd Sen Seni Bil”,
Nu.16, 21 Rebîû’l-âhur 1316/8 Eylül 1898, s.159-160

Ali Muzaffer, “İlm-i Heyet Mebhâsi”, Herkes İçin, Nu.16, 21 Rebîû’l-âhur
1316/8 Eylül 1898, s.160

Derginin Fransızca Kısmının Ayrıntılı Fihristi

Nu.3-1, 17 Mart 1898

- La Directrice, “À Nos Lecteurs”, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.1
Dieudonné, “İlba En Extrême Orient”, Nouvelles, Nu.3-1, 17 Mart 1898,
s.1-3
Alfred de Musset, “Rappelle-toi!”, Poésies, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.3⁷³
P. Alek, “L’Oubli Sonnet Mais 1896”, Poésies, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.3
Hubert, “C’était Vous!”, Poésies, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.3
D.K. Kyritsi, “Page de Mon Journal”, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.4
“Souvenirs & Impressions”, Nu.3-1, 17 Mart 1898, s.4
V. Sardou, “Comment Je Fus Decoré”, Nu.4-2, 17 Mart 1898, s.4-5
Vérité, “Vérités et Maximes”, Nu.4-2, 17 Mart 1898, s.5-6
Carnet Mondain, “Pomponette, Elégances”, Nu.4-2, 17 Mart 1898, s.6
Faisy, “Petit Courrier”, Nu.4-2, 17 Mart 1898, s.6

Nu.4-2, 24 Mart 1898

- Théodossia, “La Langue Turque en Orient”, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.1
Dieudonné, “İlba En Extrême Orient”, Nouvelles, Nu.4-2, 24 Mart 1898,
s.2-3
Aurélien Scholl, “La Gamme de L’Amour”, Poésies, Nu.4-2, 24 Mart 1898,
s.3

⁷³ Bugün derginin Türkçe nüshasında Alfred de Musset’in bu şiirinin aslına sadık bir çevirisi yer almaktadır. Şiirin çevirisi münevver Müslüman şairlerden Nigâr Hanım’ın kaleminden çıkmıştır. Fransız şiirinden birçok çeviriler müteakip sütunlarımızda orjinalleri ile mukayeseyi mümkün kılacak şekilde yer alacaktır. Böylelikle bu çeviriler genç Osmanlıların Fransızca çalışmalarına yardımcı olacaktır.

- René Doumie, “Femmes D’Écrivains”, Etudes et Analyses, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.4
- “La Dame aux Camélias”, Modèles de Traduction, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.4
- Une Kératja, “Echos De Péra”, Nu.4-2, 24 Mart Perşembe 1898, s.5
- Véritas, “Veriters et Maximes”, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.5
- “Faisy”, Petit Courrier, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.5
- “Alphonse Daudet –Sapho 1-”, Feuilleton Du “Maarifet”, Nu.4-2, 24 Mart 1898, s.6-7

Nu.5-3, 31 Mart 1898

- Théodossia, “La Peinture en Orient”, Beaux Arts, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.1
- “Le Maarifet”, “À Nos Lecteurs”, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.1
- Dieudonnée, “Ilba En Extrême Orient”, Nouvelles, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.2-3
- Marie Gentil, “Chant Oriental”, Poésies, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.3
- D., “Entre-Nous Trop Tôt Ou Trop Tard?”, Etudes & Analyses, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.4
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.4
- “La Dame aux Camélias”, Modèles de Traductions, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.5
- Hector Malot, “Fragment du Roman “Micheline”, Modèles de Traductions, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.5
- Célesta, “Ikav Amoureux, Ikav et Les Médecins”, Propos Humoristiques, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.5
- Faisy, “Petit Courrier”, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.5
- “Alphonse Daudet -Sapho 2-”, Feuilleton du “Maarifet”, Nu.5-3, 31 Mart 1898, s.6-7

Nu.6-4, 7 Nisan 1898

- La Directrice, “À nos Lecteurs”, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.1
- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.1
- Dieudonnée, “Ilba En Extrême Orient”, Nouvelles, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.2
- Charles d’Agostino, “Chansons En L’ Air, Deux Yeux”, Poésies, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.3
- D.K. Kyritsi, “Pages De Mon Journal 1 Nisan 1898”, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.3-4

Dieudonné, “La Rêve”, Modèle De Traduction, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.5
 “Fragment de Notre Dame de Paris Victor Hugo”, Concours De Traduction, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.5

Pomponette, “Elégances”, Carnet Mondain, Nu.6-4, 7 Nisan 1898, s.5-6

Véritas, “Vérités et Maximes”, 7 Nisan 1898, s.6

O. Kyriakides, “Enigme Cryptonyme”, 7 Nisan 1898, s.6

“Alphonse Daudet -Sapho3-”, Feuilleton Du “Maarifet, 7 Nisan 1898, s.6-7

Nu.5, 14 Nisan 1898

Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.1

Dieudonné, “L’Orpheline! Histoire Vraie”, Nouvelles, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.1-3

Véritas, “Vérites et Maximes”, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.3

Alphonse Daudet, “A Célimène”, Poésies, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.3

V. Sardou, “Comment Je Fus Décoré”, Souvenirs & Impressions, Nu.5, 4 Nisan 1898, s.4-5

“Solution de L’Enigme Cryptonyme”, Nu.5, 4 Nisan 1898, s.5

Une Kretja, “Echos de Péra”, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.5

“Alphonse Daudet, -Sapho 4-”, Feuilleton du Maarifet, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.6-7

“Méditations Poétiques”, Modèle de Traduction, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.7⁷⁴

“Notre Concours”, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.7⁷⁵

“Kelebek”, Tercüme Nümûnesi, Nu.5, 14 Nisan 1898, s.7⁷⁶

Nu.6, 21 Nisan 1898

Théodossia, “Ahmed Midhat Efendi”, Biographies, Nu.6, 21 Nisan 1898, s.1

Dieudonné, “L’Orpheline! Histoire Vraie”, Nouvelles, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.2

Oreste Kyriakides, “À Une Morte”, Poésies, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.3

Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.3

⁷⁴ Lamartine

⁷⁵ Çeviri yarışması için vermiş olduğumuz Micheline parçasının Türkçeye çevirisinden dolayı Hukuk öğrencisi Mehmed Fuad Efendiye tebrik etmeyi memnuniyetle bir görev addediyoruz.

⁷⁶ Fransız edîb-i meşhûru “Lamartine”in eşarından “Kelebek” ünvânlı manzûme Osmanlı erbâb-ı irfânından bir zâtın eseri olup risâlemizde irsâli lütfûnda bulunmakla ber-vech-i âtî tercüme nümûnesi olarak derc olunur.

- T., “L’Hypothèse du Heurone”, Causerie Scientifique- La Nature & La Vie, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.4
- Buffon, “La Nature”, Etudes & Analyses, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.5
- Olivier Gold Smith, “Fragment du Roman “Le Vicaire de Wakefield”, Modèle de Traduction, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.6
- La Direction, “Notre Concours”, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.6⁷⁷
- Camille Flammarion, “L’Ensemble- La Nuit”, Concours de Traduction, Nu.6, 14 Nisan 1898, s.6-7

Nu.7, 2 Mayıs 1898

- Le Maarifet, “Le Courban-Bairam”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.1
- Le Maarifet, “Le “Livre D’or de l’Orient”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.1
- La Direction, “À nos Lecteurs”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.1⁷⁸
- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.2
- Dieudonnée, “L’Orpheline! Histoire Vraie”, Nouvelles, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.2-3
- Charles d’Agostino, “Hymne L’Amour”, Poésies, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.3
- T., , “La Nature & La Vie, L’Hypothèse du Herone”, Causerie Scientifique, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.4
- Ahmed Midhat, “Une Traduction”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.4⁷⁹
- Pomponette, “Elégances”, Carnet Mondain, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.5
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.5
- “Alphonse Daudet –Sapho 6-”, Feuilleton du “Maarifet”, Nu.7, 2 Mayıs 1898, s.6

Nu.8, 12 Mayıs 1898

- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.1
- Dieudonnée, “Sarah -En Extrême Orient-”, Nouvelles, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.2-3

⁷⁷ Ma’ifet’in 4. Sayısında çeviri yarışması için tayin edilen “Notre Dame de Paris”nin ilgili parçasının yeterli düzeydeki çevirisi için Sadreddin Beyi içtenlikle tebrik ederiz.

⁷⁸ Kurban Bayramı dolayısıyla perşembe günü yayınlanacak olan sayımızı bugün, salı, yayınlıyoruz. Diğer Osmanlı dergileri gibi bayram boyunca dergimiz bir hafta boyunca yayımına ara verecek.

⁷⁹ Ahmed Midhat Efendi hazretleri Makbule Leman Hanım’ın “Maarifet”in ikinci sayısında yayımlanan şiirini Fransızcaya çevirmek istediler ve bunu okuyucularımızla paylaşmamız için müsaade ettiler.

- M., “Remerciment à Dieu”, Poésies, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.4
 E.x. D.F.D.M., “A Une Passante”, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.4
 “Balzac & George Sand”, Souvenirs & Impressions, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.4-5
 Véritas, “Verités et Maximes”, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.5
 “Rien”, Modèle de Traduction, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.6⁸⁰
 “Concours de Traduction”, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.6
 Fragment du Roman “Djejmi”, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.6⁸¹
 Célesta, “, Ikav Enfant –Ikav et Son Ami”, Propos Humoristiques, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.6
 “Alphonse de Daudet –Sapho7-”, Feuilleton du “Maarifet”, Nu.8, 12 Mayıs 1898, s.7

Nu.9, 19 Mayıs 1898

- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.1
 Dieudonnée, “Jaloux -Histoire Vraie-”, Nouvelles, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.2-3
 Marius, “Le Printemps”, Poésies, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.3⁸²
 Alfred de Musset, “Le Rideau de Ma Voisine”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.4
 “Réponse D’une Femme D’esprit A Un Baiser Envoyé Par Lettre”, Poésies, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.4
 Le Maarifet, “Livres & Revues”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.4⁸³
 T., Causerie Scientifique, “La Nature & La Vie – L’Hypothese du Heurone”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.4-5
 Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.5⁸⁴
 “Enigmes”, Fantaisies, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.5

⁸⁰ Derginin Türkçe kısmında “Rien”in Sadreddin Bey tarafından yapılan Türkçe çevirisini görülebilir.

⁸¹ Bugün Monsieur Charles d’Agostino’in son çeviri yarışmamız için gönderdiği Fransızca çevirisini yayımlıyoruz.

⁸² Monsieur Marius’a bu ustaca şiirinden dolayı tüm kalbimizle teşekkür ediyor ve umuyoruz ki bu şairin böylesi özgün ve naif şiirlerini yayımlama zevkini ilk ve son defa bize lütfetmemiş olsun.

⁸³ *Droit Successoral en Turquie* adlı eseri daha yeni gözden geçirdik ve hukuk alanında doktor olan yazarı Monsieur Militade G.M. Carazokyro’yu bu değerli, bilgilendirici ve özellikle bütün Doğuda kullanılabilir olan eseri için tebrik ediyoruz. “Le Maarifet”.

⁸⁴ Derginin Türkçe kısmında bu vecizelerin birkaçının çevirilerini ve dahası anlamlarını veriyoruz.

“Alphonse Daudet –Sapho 8-”, Feuilleton du “Maarifet”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.6“Modeles de Traduction”, Nu.9, Mayıs 1898, s.7⁸⁵

Faisy, “Petit Courrier”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.7

“Tercüme Numûnesi”, Nu.9, 19 Mayıs 1898, s.7⁸⁶

Nu.10, 2 Haziran 1898

Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.1

Jean Madeline, “Toujours !!”, Nouvelles, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.1-2

Marius, “Belle de Nuit”, Nouvelles, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.2

P. Baudin, “Les Beautés de Brousse,” Souvenirs et Impressions, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.2-3

Mlle Tige-Brisée, “Terpendre et Dorothée par Kimon Bellas”, Livres et Revues, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.3⁸⁷

Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.4

Une Kératza, “Scène Sans Paroles”, Echos de Péra, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.4

“Proverbes”, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.4-5⁸⁸

Modèle de Traduction, “Fragment de “Werther”, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.5⁸⁹

Faisy, “Petit Courrier”, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.5

“Enigmes”, Fantaisies, Nu.10, 2 Haziran 1898, s.5⁹⁰

“Alphonse Daudet –Sapho 8-”, Feuilleton du Maarifet, 2 Haziran 1898, n.10, s.6

⁸⁵ Türkçe kısımda okuyucularımız bu vecizelerin Ali Muzaffer Bey tarafından çevrilmiş Türkçelerini bulacaklar.

⁸⁶ Bu nüshamızda tercüme nümûnesi olarak kadınlar hakkında bazı hükemâ ve eâzımın söylemiş oldukları birkaç fıkranın derci tensib olundu. Bunların asılları Fransızca kısmında ve Türkçe tercümeleri âfide mündericidir.

⁸⁷ Doğudaki okuyucularının entelektüel seyri takip etmesini dileyen “Maarifet” bugün onlara kadim Yunan romanlarından “Terpendre et Dorothée”nin bir parçasını sunuyor.

⁸⁸ Derginin Türkçe kısmında Ali Muzaffer Bey bu deyimlerin Türkçe anlamlarını veriyor.

⁸⁹ Türkçe kısımda okuyucularımız bu parçanın Ali Muzaffer Bey tarafından yapılan aslına sadık çevirisini bulacaklar.

⁹⁰ Sadreddin Bey’in derginin son sayısında görülen üç bilmeceyi çözümü: 1. Philosophie (Felsefe) 2. Bateau (Gemi) 3. Portail (Giriş Kapısı).

Nu.11, Haziran 1898

- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.7
- Dieudonnée, “La Puissance de la Femme- En Extrême Orient”, Nouvelles, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.7-8
- Ferdinand de Béhagle, “Légende Orientale – L’Homme et l’Amour”, Poésies, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.8-9
- Docteur Combe, “L’Alcolisme Chez L’Enfant”, Causerie Scientifique, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.9
- La Foudre, “Les Cinquante Mille Livres”, Propos Humoristiques, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.9-10
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.10
- “Proverbes”, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.10⁹¹
- B., “Le Mérite et L’intrigue”, Modèle de Traduction, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.11
- Pomponette, “Elegances”, Modèle de Traduction, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.11
- Faisy, “Petit Courrier”, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.11
- “Charades”, Fantaisies, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.11⁹²
- “Alphonse Daudet -Sapho 9-”, Feuilleton du Maarifet, Nu.11, 9 Haziran 1898, s.12

Nu.12, 16 Haziran 1898

- Théodossia, “Ahmed Midhat Effendi”, Biographies, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.13
- Dieudonnée, “Lina d’Erenville -Histoire Vraie-”, Nouvelles, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.14-15
- Marius, “Le Clair De Lune”, Poésies, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.15-16⁹³
- P. Baudin, “Trébizonde”, Souvenirs et Impressions, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.16-17
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.17
- Pomponette, “Elégances”, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.17
- Feuilleton Du “Maarifet”, “Alphose Daudet -Sapho 10-”, Nu.12, 16 Haziran 1898, s.18

⁹¹ Derginin Türkçe kısmında okurlarımız bu deyimlerin Ali Muzaffer Bey tarafından verilen anlamlarını bulabilirler.

⁹² En son verdiğimiz iki hece bilmecemizin Hikmet Bey tarafından çözümü: 1. Lame-Jeanne. 2. Buse, Muse, Suse, Ruse.

⁹³ A. Mlle. Er. N.

Nu.13, 16 Temmuz 1898

- Ali Mouzaffer, Théodossia, “Remerciement”, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.19
- P. Baudin “Les Périodiques”, Livres et Revues, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.19-20
- Marius, “La Fée”, Poésies, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.20⁹⁴
- P. Baudin, “C’est Écrit -Le Sort-”, Augures Orientales, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.20
- M., “Une Théorie Physiologique des Émotions -La Tristesse-”, Causerie Scientifique, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.21
- Dieudonnée, “Une Page de la Vie Réelle -Histoire Vraie-”, Nouvelles, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.21-22
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.23
- “Alphonse Daudet -Sapho 11- ”, Feuilleton Du Maarifet Nu.13, 16 Temmuz 1898, s.23-24

Nu.14, 23 Temmuz 1898

- Théodossia, “L’Avènement au Trône de Feridoun”, Mythologie Persane, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.25-26⁹⁵
- M., “Une Théorie Physiologique des Émotions -La Tristesse-”, Causerie Scientifique, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.26-27
- Dieudonnée, “Une Page de la Vie Réelle -Histoire Varie-”, Nouvelles, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.27-28
- Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.28-29
- Marius, “Le Voyage”, Poésies, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.29
- Feuilleton Du “Maarifet”, “Alphonse Daudet –Sapho 13-”, Nu.14, 23 Temmuz 1898, s.30

Nu.15, 19 Ağustos 1898

- Théodossia, “Le XXe Anniversaire De L’Avènement Au Trône”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.31-32
- Une Amie de la Turquie, “La Richesse de la Turquie”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.31-32
- Nedjib Accem, “Progrès Chez Les Osmanlis”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.32
- P.B., “Smyrne”, Souvenirs et Impressions, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.33-34
- Paul Verlaine, “A Elle”, Poésies, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.34

---

⁹⁴ A. Mlle. Er. N.

⁹⁵ Théodossia tarafından Türkçeden çevrilmiştir.

- P.B., “Apologie des Femmes”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.34-35
 Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.35
 X., “La Nanscopie”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.36
 Dieudonnée, “Grelots D’Or- Fırka- “, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.336
 Dieudonnée, “Arabesques Calligraphiques”, Nu.15, 19 Ağustos 19898, s.36-37
 Une Exentrique, “À Prinkipo”, Mondanités Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.37-38
 Hector Malot, “Fragment du Roman “Micheline”, Nu.15, 19 Ağustos 1898, s.38⁹⁶

Nu.16, 6 Eylül 1898

- P.B. “Apologie des Femmes”, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.39-40
 “Ariane”, Nouvelles, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.41
 “Comment On Construit Une Maison En Amèrique”, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.42-43
 “Sages Avis”, Poésies, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.43⁹⁷
 Véritas, “Vérités et Maximes”, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.43
 Théodossia, “Les Yeux De Mon Aimé”, Modèle De Traduction, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.43
 “Rapidité De La Vie”, Modèle De Traduction, Nu.16, 6 Eylül 1898, s.44

Sonuç

Çalışmamızda 17 Mart 1898 - 8 Eylül 1898 tarihleri arasında 16 sayı, Türkçe-Fransızca olarak 32 nüsha yayımlanmış olan Ma’rifet dergisi ele alınmıştır. Tahlilî fihristi hazırlanan derginin, nüshaları arasında metin çevirileri ve benzer muhtevaya sahip edebî sütunlar ile bir rabita tesis edildiği görülür. Edebiyat tarihçilerimiz tarafından Mutavassıtîn olarak tavsif edilen bir yazar kadrosu dergiye hakimdir. Fransızca tercümesi ile biyografisine yer verilen Ahmet Midhat Efendi Tanzimat sonrası edebiyatımızın önde gelen isimlerindendir. Telif ve çeviri eserleriyle karşımıza çıkan Halit Ziya Uşaklıgil ise zaman sonra Servet-i Fünun edebiyatının önemli isimleri arasında yerini alacaktır. Necip Asım II. Meşrutiyet sonrası gelişen Yeni Lisan hareketi çerçevesinde çalışmalarını sürdürülecektir. Klasik edebiyata mahsus edebî türlerin yanı başında Fransız şiirine mahsus tür ve ölçülere sahip şiirlere yer verilir. Hikâye ve roman tefrikaları ile de Batılı edebî türler tanıtılmış olur.

⁹⁶ Okuyucularımız derginin Türkçe kısmında Halil Ziya Bey’in kaleminden bu satırların çevirisini bulacaklar.

⁹⁷ A. Mme C. P.

Eser tenkitleri de Batı edebiyatını tanıtıcı mahiyettedir. Derginin yayın politikası göz önünde bulundurulduğunda Fransızca öğretimine ağırlık verildiği anlaşılmaktadır. Karşılıklı gelecek şekilde metin çevirilerine yer verilmiş olması bu amacın somut ifadesidir. Yalnızca Türk tebaya değil reayaya da hitap eden dergide Türkçe yazan yazarlar tanıtılmakta, eserlerine yer verilmektedir. İsmindeki eğitim vurgusu, fen bilimlerinden edebiyata geniş bir konu yelpazesini kapsamanın amaçlandığını gösterir. İlk defa bir kadın imtiyaz sahibesine sahip olan dergide, Osmanlı matbuatında geri planda kalan kadın şair ve yazarlar da yer bulurken, Doğu âlemindeki kadın yazarların varlığı ve terakkisi de konu edilir. Kadının toplumdaki rolüne değinen kalem tecrübelerine yer verilir. Ma'rifet dergisi, işaret edilen dikkatler eşliğinde bakıldığında devri için kültür sentezine dayalı ve yenilikçi bir üsluba sahiptir. Yazar kadrosu, yer verilen edebî eserler ve dergi sütunlarına taşınan dil, edebiyat ve fene ait bahislerle toplumu Batılı bakış ile kuşatmaya çalıştığı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- AKSOY, Ekrem (2008), “La Littérature D’Expression Française En Turquie”, *Revue d’histoire littéraire de la France*, Vol.8, p.633-644.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Şûrâ-yı Devlet, Dosya No: 2673, Gömlek No:33 (08.08.1314/4 Ocak 1897).
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İrâde-Dâhiliye, Dosya No: 1344, Gömlek No: 13 (16-09-1314/18 Şubat 1897).
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Dahiliyye Nezâreti Mektubî Kalemi, Dosya No: 781, Gömlek No:33 (04-08-1321/26 Ekim 1903)
- “Lettre de Turquie” (1906), *L’Abou Naddara*, Nu.7, s.33.
- Ma’rifet 1-16* (1898), Matbaa-i Aristovulos ve Şürekâsı, İstanbul.
- GROC, G.-ÇAĞLAR, İ. (1985), *La Presse Française de Turquie de 1795 à nos Jours Histoire et Catalogue*, Edition ISIS, İstanbul.
- KAPLAN, Mehmet (2009). *Tevfik Fikret Devir-Şahsiyet-Eser*, Dergâh Yay., İstanbul.
- UBICINI, A.-Courteille, Pavate (1876), *État Présent de l’Empire Ottoman*, Librairie Militaire de J. Dumaine, Paris.